

απόψεις

Τώρα στα τελειώματα, λίγες σκέψεις για την Επιτροπή του άρθρου 70Α΄ Ν.2238/1994

Στις 31.12.2013, αν κάτι στο μεσοδιάστημα δεν μεταβληθεί, ολοκληρώνεται η θητεία της Επιτροπής του άρθρου 70 Α΄ Ν.2238/1994. Η εν λόγω Επιτροπή θεσπίσθηκε με τον Ν.3943/2011 και η θητεία της περιορίσθηκε έως τις 31.7.2013 με τον Ν.4152/2013 και ακολούθως παρατάθηκε έως τις 31.12.2013 με τον Ν.4183/2013. Η Επιτροπή είχε οριστεί ως αρμόδια για κύριους καταλογισμούς από 50.000 έως 300.000 ευρώ και ως αποκλειστικά αρμόδια, για καταλογισμούς άνω των 300.000 ευρώ. Στη δεύτερη περίπτωση, η προσφυγή στην Επιτροπή είχε ενδικοφανή χαρακτήρα και συνιστούσε υποχρεωτική προδικασία για την άσκηση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου. Ήδη, για κάθε καταλογιστική πράξη φόρου ή προστίμου της φορολογικής αρχής, που εκδίδεται μετά την 1.8.2013 προβλέπεται ως υποχρεωτική προδικασία πριν την άσκηση του δικαιώματος παροχής έννομης προστασίας (προσφυγή), η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 70Β΄ Ν.2238/1994, όπως αυτή θεσπίσθηκε με τον Ν.4152/2013.

Τόσο η Επιτροπή του άρθρου 70Α΄, όσο και αυτή του άρθρου 70Β΄ Ν.2238/1994 εισάγουν μία νέα παράμετρο στο πλαίσιο των κανόνων του φορολογικού δικαίου, ανατρέποντας την μέχρι σήμερα επιστημονική παραδοχή ότι κατά τον συνταγματικό κανόνα της νομιμότητας του φόρου (άρθρο 78 παρ. 1, 4 Σ.), οι καταλογιστικές των φόρων πράξεις δεν υπάγονται σε ιεραρχικό έλεγχο. Και μάλιστα, αυτές δεν υπάγονται σε ιεραρχικό έλεγχο με τον μηχανισμό της ενδικοφανούς προσφυγής, με τον οποίο τελικά ατομική εκτελεστή πράξη δεν είναι η πράξη που εκδίδεται από τη φορολογική αρχή, αλλά η πράξη που εκδίδεται μετά την εξέταση της ενδικοφανούς προσφυγής.

Περαιτέρω, ακόμη και σήμερα, λίγες ημέρες πριν τον τερματισμό των εργασιών της Επιτροπής άρθρου 70Α΄ Ν.2238/1994 και μετά την παράταση λειτουργίας της, εκκρεμούν χωρίς να έχουν συζητηθεί αρκετές εκατοντάδες υποθέσεις. Επιπρόσθετα, από όσο τουλάχιστον μπορούμε να σταχυολογήσουμε, η Επιτροπή κατά κανόνα, καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της, δεν εξέτασε, ούτε άλλωστε διόρθωσε τυπικές πλημμέλειες στις εξετασθείσες από αυτή καταλογιστικές πράξεις.

Αν, λοιπόν, σκοπός του Νομοθέτη ήταν η άμεση διόρθωση σφαλμάτων κατά την διαδικασία και τον τύπο των καταλογιστικών φορολογικών πράξεων, χωρίς δικαστική εμπλοκή, τότε αυτός μάλλον δεν επιτεύχθηκε. Αν πάλι, σκοπός του Νομοθέτη ήταν η αποσυμφόρηση των διοικητικών δικαστηρίων, αφού από την έκδοση της πράξης έως τη δικονομική της αμφισβήτηση θα μεσολαβούσε ένα ιεραρχικό διοικητικό όργανο, το οποίο με αντικειμενικό τρόπο θα εξέταζε τα πραγματικά περιστατικά και τον εφαρμοστέο κανόνα δικαίου και στην περίπτωση αυτή δεν μοιάζει να έχει επιτευχθεί ο σκοπός. Και τούτο διότι, εκατοντάδες είναι οι πράξεις που δεν έχουν μέχρι σήμερα εξετασθεί, όπως και δεκάδες ήταν κάθε ημέρα συνεδρίασης της Επιτροπής, οι υποθέσεις για τις οποίες τελικά απορρίπτονταν οι ασκηθείσες ενδικοφανείς ή όχι αιτήσεις διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Ο περιορισμένος χρόνος και το γεγονός ότι ο Νόμος πρόβλεψε μόνο μια σύνθεση της Επιτροπής, δημιούργησαν συνθήκες ασφυξίας στα μέλη της, τα οποία αδυνατούσαν στον ελάχιστο χρόνο που διέθεταν για κάθε υπόθεση να διενεργήσουν ουσιαστικό έλεγχο των φερόμενων ενώπιων τους ελεγκτικών ενεργειών. Περαιτέρω, η συχνά κακώς εννοούμενη αντίληψη προάσπισης του συμφέροντος του Δημοσίου οδηγούσε τα μέλη της Επιτροπής σε αναιτιολόγητες απορριπτικές αποφάσεις, χωρίς ειδικότερη τεκμηρίωση.

Σήμερα και ενώ πλησιάζουμε προς τις τελευταίες συνεδριάσεις της Επιτροπής, ακόμη δεν έχουν συνταχθεί, ούτε και κοινοποιηθεί αποφάσεις –κατά τους ορισμούς του Νόμου– για τις περισσότερες από τις υποθέσεις που έχουν συζητηθεί και απορριφθεί από αυτή. Η Επιτροπή επικαλείται έλλειψη χρόνου και ανθρώπινου δυναμικού. Όμως, ούτε η έλλειψη χρόνου, ούτε η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού συνιστούν συνταγματικά ανεκτούς λόγους, ώστε να διασαλεύεται το κράτος δικαίου και ειδικότερα η ασφάλεια δικαίου, κατά τρόπο ώστε ο φορολογούμενος να μην γνωρίζει ποιά πράξη θα προσβάλλει, προκειμένου με ασφάλεια να οδηγηθεί στο Δικαστήριο. Η μόλις εκδοθείσα εγκύκλιος του υπουργείου Οικονομικών (πολ. 1244/2013, σελ. 1806 παρόντος τεύχους), περιπλέκει ακόμη περισσότερο τα πράγματα, αφού επαναλαμβάνοντας την ατελή διατύπωση της διάταξης του Ν.4183/2013, διευκρινίζει ότι τεκμαρτή αρνητική απάντηση υφίσταται στις 31.12.2013 μόνο για τις υποθέσεις που δεν έχουν συζητηθεί ενώπιον της Επιτροπής, ενώ παραλείπει να αναφέρει τι ισχύει για τις υποθέσεις που έχουν συζητηθεί, αλλά για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Περαιτέρω, η εν λόγω εγκύκλιος, επιχειρεί και διάκριση αναφορικά με αυτοτελείς καταλογισμούς που έχουν περιληφθεί στην αυτή καταλογιστική πράξη, παρέχοντας οδηγίες για ύπαρξη δύο αυτοτελών προθεσμιών άσκησης ένδικων μέσων, ανάλογα με το ποσό των επιμέρους στην αυτή πράξη καταλογισμών. Με την εν λόγω διευκρίνιση, για την αυτή πράξη, για την αυτή νομική και πραγματική αιτία, είναι πιθανόν να δημιουργηθούν δύο ένδικες διαφορές, δύο δικάσιμοι, δύο δικαστικές –πιθανόν αντιφατικές μεταξύ τους– κρίσεις.

Το λιγότερο που θα περίμεναν σήμερα οι σκληρά πληττόμενοι φορολογούμενοι θα ήταν ένα ασφαλές καθεστώς δικαίου. Δυστυχώς, αυτό ακόμη και σήμερα αποτελεί ζητούμενο και όχι δεδομένο.

Ασπασία Μάλλιου